

ALUEELLINEN
SIIRTYMÄVAIHEEN SUUNNITELMA
PERUSOPETUKSESTA TOISELLE ASTEELLE

Sisällys

1	Tausta	1
2	Tavoite.....	2
3	Toiminta-alue ja kohderyhmä	2
4	Lomakkeet ja toimintaohjeet.....	2
	Lomake 1.....	3
	Siirtymätiedot perusopetuksesta toiselle asteelle	3
	Lomake 2.....	3
	Tiedot aiemmista opinnoista ja työkokemuksesta.....	3
	Lomake 3.....	4
	Opiskelutiedot perusopetuksesta toiselle asteelle ns. siirtoHOJKS	4
5	Levityssuunnitelma.....	5
6	Siirtymävaiheen suunnitelman toteutumisen seuranta ja arviointi	5

Työryhmän kokoonpano 2004—2005

- Projektipäällikkö Kaisu Nyman, Futuuri-projekti, Koulutuskeskus Salpaus, puheenjohtaja
- Opintosihteeri Taru Kontula, Futuuri-projekti, Koulutuskeskus Salpaus, sihteeri
- Sivistystoimenjohtaja Jaana Suvisilta, Nastola
- Psykologi Eija Kinnunen, Lahti, Perusopetuksen Tuki -projekti
- Erityisopettaja Liisa Usvaala, Hollola, Perusopetuksen Tuki -projekti
- Opinto-ohjaaja Elina Suonpää, Kärkölä
- Kuraattori Krista Velling, Orimattila-instituutti
- Opinto-ohjaaja Merja Karplund, Heinola-instituutti
- Lehtori Jarmo Eloranta, Orimattila-instituutti
- Lehtori, erityisopettaja Seija Kirkonpelto, Lahden ravitsemis- ja matkailualan oppilaitos

1 Tausta

Nuoren elämässä siirtyminen peruskoulusta toiselle asteelle on yleensä positiivinen ja uusia mahdollisuuksia eteen tuova joskus jännittäväkin elämän merkittävä virstanpylväs. Siirtyminen uuteen ympäristöön uusien kavereiden ja aikuisten keskele sisältää myös nuoren kannalta riskejä. Opiskelu toisella asteella edellyttää uudenlaisia opiskelutaitoja, itsenäisyyttä, itseohjautuvuutta, aloitteellisuutta ja ennen kaikkea motivaatiota. Opiskelu uudessa paikassa ei aina käynnisty ongelmitta, oleellista nuorten kannalta onkin tunnistaa tässä siirtymävaiheessa tukea tarvitsevat nuoret.

Siirtymävaiheen suunnitelman tarkoituksena on kehittää Päijät-Hämeen alueella eri kouluasteiden välistä tiedonkulkua niin, että jokaisen opiskelijan tarpeet tulisi huomioida riittävällä ja tarkoituksenmukaisella tavalla opiskelijan aloittaessa toisen asteen opinnot.

Siirtymätyöskentelyn tulisi olla yksi näkyvä osa peruskoulujen ja toisen asteen oppilaitosten jokapäiväistä toimintaa. Kaiken yhteistyön lähtökohtana on nuoren vahvuudet ja luontainen halu löytää ja rakentaa oma yksilöllinen polku kohti aikuisuutta, johon myös ammatin hankkiminen kuluu. Tässä monimutkaisessa maailmassa kaikki ei aina kuitenkaan ole helppoa ja itsestään selvää, joten nuori tarvitsee myös tässä siirtymävaiheessa tukea ja aikuisen aikaa.

Tarkoituksenmukaisen tiedonkulun varmistaminen eri kouluasteiden välillä edellyttää yhteisesti sovittuja pelisääntöjä ja toimivia käytäntöjä. Myös tietosuojakysymykset tulee huomioida. Tietoa siirretään vain niistä asioista, jotka ovat opiskelijan opetuksen järjestämisen kannalta oleellisia ja silloinkin alakäisen kyseessä ollessa aina vain huoltajan suostumuksella.

Tämän siirtymävaiheen suunnitelman syntymisen on mahdollistanut Koulutuskeskus Salpauksessa toimivan Opetushallituksen rahoittaman (ESR) Futuuri-projektin ja Lahden alueen aluekeskusohjelman Perusopetuksen Tuki -projektin välinen yhteistyö. Näiden projektien yhteistyöstä syntynyt moniammatillinen siirtymävaiheen suunnittelutyöryhmä on laatinut lomakkeet ja suunnitelman, joiden avulla varmistetaan tarkoituksenmukainen tiedonkulku peruskoulusta toiselle asteelle.

Valtakunnallisessa koulutuspolitiikassa tavoitellaan koulutustakuuta koko peruskoulun jälkeiselle ikäluokalle. Onnistunut siirtymävaihe tukee omalta osaltaan opintojen käynnistymistä toisella asteella ja vähentää koulutuksen keskeyttämisiä ja tätä kautta nuorten koulutuksellista syrjäytymistä.

2 Tavoite

Tavoitteena on tukea kaikkien peruskoulusta toiselle asteelle siirtyvien opiskelijoiden opintojen sujuvaa alkamista ja opiskelijan onnistunutta kiinnittymistä toisen asteen opiskeluun. Tietojen luovuttamisen tarkoituksena on auttaa opiskelijaa ja oppilaitosta opintojen suunnittelussa ja tarvittavien tukitoimien järjestämisessä niin, että ammatillisen tutkinnon suorittaminen mahdollistuisi.

Erityistä tukea tarvitsevan oppilaan siirtymistä toiselle asteelle tuetaan huoltajan, erityisopettajan, opinto-ohjaajan, oppilashuollon, ammatinvalintapsykologin, toisen asteen oppilaitosten ohjauksesta vastaavien opinto-ohjaajien, kuraattorien sekä opettajien välisellä moniammatillisella yhteistyöllä.

3 Toiminta-alue ja kohderyhmä

Siirtymävaiheen suunnitelma otetaan käyttöön Päijät-Hämeen koulutus konsernin jäsenkuntien alueella. Kunnat ovat: Artjärvi, Asikkala, Hartola, Heinola, Hollola, Hämeenkoski, Kuhmoinen, Kärkölä, Lahti, Nastola, Orimattila, Padasjoki, Pertunmaa ja Sysmä. Myös Lammilla peruskoulua käyvät hämeenkoskelaiset oppilaat kuuluvat suunnitelman piiriin.

Alueella toimii 28 peruskoulun yläastetta. Peruskoulun yhdeksäsluokkalaisten ikäluokan suuruus on n. 2400. Koulutuskeskus Salpauksessa ammatilliset opinnot aloittaa syksyisin keskimäärin 2200 opiskelijaa, keväällä n. 100. Opiskelijoista 18 %:a tulee Päijät-Hämeen ulkopuolelta.

4 Lomakkeet ja toimintaohjeet

Edelleenkin henkilökohtaiset kontaktit ja jo käytössä olevat eri koulutusasteiden väliset yhteistyöpalaverit ovat ensiarvoisen tärkeitä. Siirtymävaiheen suunnitelma on syntynyt Kivipuiston koulussa kehitetyn ja toimivaksi todetun ns. siirtoHOJKS käytännön pohjalta. Tämän siirtymävaiheen suunnitelman ja sen lomakkeiden tarkoituksena on varmentaa, että tarvittava tieto siirtyy kaikkien päijäthämäläisten opiskelijoiden kohdalla.

Lomake 1

Siirtymätiedot perusopetuksesta toiselle asteelle

Kaikki Koulutuskeskus Salpauksessa ammatilliset opintonsa aloittavat täyttävät lomakkeen 1, Siirtymätiedot perusopetuksesta toiselle asteelle. Lomake täytetään kotona yhdessä huoltajan kanssa. Opiskelijan lisäksi alle 18 -vuotiaan opiskelijan huoltaja allekirjoittaa lomakkeen ja näin antaa tiedonsiirtoluvan. Lomake postitetaan oppilaitokseen samalla kun opiskelija vahvistaa opiskelupaikan vastaanottamisen.

Lomakkeen 1 ja 2 aikataulu ja toimintaohjeet

a) kesäkuun alussa yhteishaun tulosten jälkeen oppilaitoksen opintotoimisto lähettää lomakkeen opiskelijan kotiosoitteeseen samalla, kun opiskelupaikan vastaanottolomake lähetetään.

b) kesäkuun loppuun mennessä opiskelija ja huoltaja täyttävät lomakkeen ja postittavat sen oppilaitoksen opintotoimistoon.

c) elokuun alussa opintotoimisto toimittaa lomakkeen opiskelijan tulevalle ryhmänohjaajalle heti käynnistyvän lukuvuoden alussa.

Myöhemmin aloittavien opiskelijoiden tietojen keruusta vastaa opinto-ohjaaja.

Lomake 2

Tiedot aiemmista opinnoista ja työkokemuksesta

Lomake 2 toimitetaan yhteishaussa koulutukseen hyväksytyksi tulleille opiskelijoille, jotka ovat suorittaneet lukion joko kokonaan tai osittain. Se täytetään ja toimitetaan edellä olevien ohjeiden mukaisesti. Lomaketta voidaan käyttää myös aikuiskoulutuksessa.

Lomake 3

Opiskelutiedot perusopetuksesta toiselle asteelle ns. siirtoHOJKS

Jos peruskoulussa oppilaalle on tehty HOJKS tai oppimissuunnitelma, niin jatko-opintoihin siirryttäessä toimitetaan ammattioppilaitokseen lomake Opiskelutiedot perusopetuksesta toiselle asteelle eli ns. siirtoHOJKS.

Lomake kannattaa laatia kaikille oppilaille, joiden jatko-opintojen kannalta on tarpeellista siirtää tietoa perusopetuksesta toiselle asteelle. Lomakkeessa painotetaan niitä tietoja ja taitoja, jotka olisi hyvä ottaa huomioon oppilaan menestymisen tukemisessa hänelle uudessa ympäristössä.

Lomakkeen 3 aikataulu ja toimintaohjeet

a) toukokuun aikana

peruskoulun edustaja täyttää lomakkeen yhdessä oppilaan ja huoltajan kanssa. Tiedonsiirron kannalta on ensiarvoisen tärkeää huolehtia, että huoltaja allekirjoittaa lomakkeen!

Peruskoulut nimeävät vastuuhenkilöt, jotka koulussa huolehtivat, että tarvittavat lomakkeet tulevat asianmukaisesti täytettyä ja että ne lähetetään eteenpäin, osoitteeseen

Koulutuskeskus Salpaus
Salpauksen areena, yhteiset opinnot
areenan päällikkö Mika Hagelin
Ståhlberginkatu 6
15110 Lahti

b) kesä-heinäkuussa

opiskelijat varmistavat kirjallisesti opiskelupaikan vastaanottamisen yleensä kesäkuun loppuun mennessä. Tämän jälkeen Salpauksen areena saa listat oppilaitoksittain aloittavista opiskelijoista.

Tämän listan mukaan areenasta toimitetaan lomakkeet oppilaitoksiin erikseen sovittaville yhdyshenkilöille (usein opinto-ohjaaja), jotka huolehtivat lomakkeen sille ryhmäohjaajalle, jonka oppilaaksi nuori on tulossa. Näin varmistetaan, että tiedot ovat ryhmäohjaajalla heti lukuvuoden alussa.

5 Levityssuunnitelma

Siirtymävaiheen suunnitelmasta rakennetaan alueellinen käytäntö Päijät-Hämeen kuntien peruskoulujen ja toisen asteen oppilaitosten välille. Maaliskuussa 2005 siirtymävaiheen suunnitelma esitellään kuntien koulutoimien edustajille.

Futuuri -projekti järjestää viisi alueellista tilaisuutta, joissa toisen asteen edustaja yhdessä perusopetuksen edustajan kanssa esittelee siirtymävaiheen suunnitelman ja siihen liittyvien lomakkeiden käytön. Tilaisuudet järjestetään Asikkalassa, Heinolassa, Hollolassa, Lahdessa, Nastolassa ja Orimattilassa ja niihin kutsutaan peruskoulujen oppilashuoltoryhmät.

Myös Koulutuskeskus Salpauksen oppilaitoksien henkilökuntakokouksissa käsitellään suunnitelma ja sen käyttöönottoon liittyvät toimenpiteet.

Peruskoulujen vanhempien illoissa kerrotaan käyttöönotettavista lomakkeista, jotta vanhemmat ovat tietoisia minkälainen tieto siirtyy ja miten se käytännössä tapahtuu sekä miksi tietojen siirtäminen on tärkeää nuoren opiskelujen onnistumisen kannalta.

6 Siirtymävaiheen suunnitelman toteutumisen seuranta ja arviointi

Siirtymävaiheen suunnitelman tuoma hyöty on aikanaan mitattavissa mm. keskeyttämisen vähentymisenä ja opetuksen yksilöllistämisen lisääntymisenä ammatillisissa oppilaitoksissa.

Siirtymävaiheen suunnitelman toteutumista, toimivuutta ja siitä saatua hyötyä seurataan ja arvioidaan yhteistapaamisissa. Arviointia koordinoi Salpauksen areena, yhteiset opinnot.

Siirtymävaiheen suunnitelma ja siihen liittyvät lomakkeet on tulostettavissa osoitteessa
www.salpaus.fi/koulutus/nuoret/siirtymavaiheensuunnitelma.html

Lomakkeen voi täyttää myös sähköisesti, mutta täytettyä lomaketta ei voi tallentaa omalle koneelle tiedostoksi vaan se täytyy heti tulostaa.

Lisätietoja

Koulutuskeskus Salpaus
Futuuri –projekti
Kaisu Nyman
puh. (03) 828 2190
kaisu.nyman@salpaus.fi